

הודיה רייטן | גן שקד, יקיר

שְׁנֵי עֲנָנִים

מילים : ע' הלל
לחן : סשה ארגוב
ביצוע : שולה חן

שְׁנֵי עֲנָנִים קְטָנִים
טְיִילוּ לָהֶם בְּשָׁמַיִם,
אֶחָד מֵעַל נִיצָנִים
שְׁנֵי מֵעַל גְּבַעְתֵּיִים.

הִנֵּה נִפְגְּשׁוּ הַשְּׁנַיִים
(בְּעֶרְךָ מֵעַל בְּנֵי-בְרָק),
רְצוּ לַהֲתַנְשֵׁק,
אֲבָל יֵצֵא בְרָק,
רְצוּ לְלַחוֹץ יְדַיִים
אֶךְ רַעַם הִבְהִילָם,
עַד שֶׁנִּמַּסּ לִיָּבֵם
וְנִהְפְּכוּ לְמַיִם.

הוּ, בְּכִי מֵר בְּכוּ
עַל כָּךְ כָּל הַשָּׁמַיִם.
יֵצֵאֵה הַשֶּׁמֶשׁ לְפִיִּסָּם
וְנִתְאַדּוּ הַמַּיִם,
הִפְּכוּ לְשְׁנֵי עֲנָנִים
עָלוּ אֶל הַשָּׁמַיִם,
אֶחָד מֵעַל נִיצָנִים
שְׁנֵי מֵעַל גְּבַעְתֵּיִים.
עֲכָשְׁיוּ נִזְהָרוּ שְׂרָק

שְׁנֵי עֲנָנִים

מילים: ע. הלל

לחן: ששה ארגוב

E B7 E F#m
 זָ-צָ-נַ עַל-מִן קָדָּ-אֵ יָם-מִ-שֶׁ-בִּ-הֵם-לָּ לֹו-טִי נִים-קָטָּ נִים-נֶ-עֶ שְׁנֵי
 7 F#m/E B7 E G#7 C#m/G#
 יָם-נִים-טִי-שְׁנֵי-הֵ שֹו-גֶ-נֶפֶּ-נָּה-הֵ יָם-תֵּ-עֶ-גֶבְ עַל-מִן נִי-שֶׁ נִים-
 13 G#7 C#m B7 E
 רָ-רָק-קָ-צָא-יָ-קָל-אֵ שֶׁק-נֶ-הֵת-לָּ צֹו-רָ קָרָק-קָנִי עַל-מִן רָדָּ-עֶ-
 19 B7 E7 E7/D A rit. E/B
 וְ-בָם-לָּ מַסֶּ-נֶ-שֶׁ עַד לָם-הֵי-הֶבְ עִם-רָ אֵדָּ יָם-דָּ-יָ חֵזֶ-לָּ צֹו-
 25 B7 E E6 a tempo E6/G# B9
 -שֶׁ-הֵ קָלָּ קָדָּ עַל כֹו-קָ-מָר-כִּי-הֵו יָם-מִ-לָּ כֹו-הֶפֶּ-נֶ-
 31 E6 E6/G# A6 A6 B7
 -הֵ דָוָּ-אֵ-נֶתְ-וְ סָם-פִּי-לָּ מֶשֶׁ-שֶׁ-הֵ אָה-נֶצָּ יָם-מִ-
 36 E G# C#m G# C#m
 יָם-מִ-שֶׁ-הֵ אֵל לֹו-עֶ נִים-נֶ-עֶ שְׁנֵי-לָּ כֹו-הֶפֶּ יָם-מִ-
 42 C#m/E A6 Bm7 E
 יָם-תֵּ-עֶ-גֶבְ עַל-מִן נִי-שֶׁ נִים-צָּ-נֶ עַל-מִן קָדָּ-אֵ
 47 A G# F#m E/B B7 E
 קָרָק-קָנִי-בִּ שֹו-פָּגֶ-יָ לָא שֹוּב רָק-שֶׁ-רוּ-הֵ-נֶן שֹו-עֶקֶ

פעילויות נוספות

1. נשוחח על אודות מחזור המים בטבע.
2. נאדין ליצירה "עננים" מתוך "נוקטורנים" מאת דביז'י, המתארת את תנועתם האיטית של העננים.
3. ננוע לצלילי היצירה עם גומיות או עם בדים גמישים בצבעי הענן.
4. נצייר את הסיפור המתרחש בשיר.

ע' הלל (1926 - 1990)

משורר וסופר שכתב ופרסם שירים רבים לילדים ולמבוגרים. הוא נולד בקיבוץ משמר העמק בשם הלל עומר, אבל בחר בשם הספרותי ע' הלל.

שיריו וסיפוריו הראשונים נדפסו בעיתון "דבר לילדים" בשנת 1947, ורבים מהם הולחנו בידי ששה ארגוב. הוא העיד על עצמו, שלא היה יכול לחשוב על שירה ללא מוזיקה. "אילו יכולתי לבחור לי היום עיסוק בתחום אמנותי אחר מזה של השירה, אין ספק שהייתי בוחר במוזיקה. המוזיקה היא חוויה אמיתית אמנותית, היא מעל לכל האמנויות".

ששה ארגוב (1914 - 1998)

מחשובי המלחינים בישראל. זכה בפרס ישראל בתחום הזמר העברי בשנת 1988. הלחין מאות שירים ופזמונים, אך לרוב השירים שהולחנו מאמצע שנות ה-30 ועד סוף שנות ה-40, לא נותר תיעוד. הוא כתב אז עבור קיבוץ חצור, שבו שימש מעין "מלחין בית".

בגיל ארבע החל לנגן בפסנתר ולהלחין, ובגיל שש החל ללמוד מוזיקה בצורה מסודרת. בגיל עשרים עלה ארצה ממוסקבה, עזב את תחום הנגינה ועבר להלחנה. לפרנסתו עבד בעבודות שונות: בבוקר כפקיד בבנק או בחנות ספרים, ובערבים הלחין שירים. שנה אחרי עלייתו לארץ החל לחבר מנגינות להצגות.

ששה ארגוב נחשב כקפדן ביותר בעניין המילים והטקסט. המומחיות הגדולה שלו הייתה בתרגום המלים לצלילים. "אני שומע לא רק את הריתמוס, לא רק פונטיקה, אלא גם את ההבעה של המילה. אינני יכול לכתוב פרזה עליזה עם מילים לא מתאימות. אני חי את המילים. המנגינה יכולה לצאת יפה, אבל אם היא לא מבטאת את המילה אני צריך להמשיך ולעבוד עליה. מוזיקה צריכה להתאים כמו כפפה למילים".

על השיר

סיפור על שני עננים כשני חברים אוהבים, הרוצים להביע את אהבתם, אך המציאות לא מאפשרת להם. במקום "להתנשק" הם "מתנשמים", נבהלים ובוכים, כמו ילדים. באמצעות הומור, האנשה וחריזה, מתאר הלל את מחזור המים בטבע, ומאפשר לילדים להתחבר, להבין, לפעול ולהמחזי את התפקידים השונים. בזכות ההומור העשיר מדבר השיר אל ליבם של ילדים ומבוגרים כאחד.

על הלחן

ששה ארגוב הפליא לספר את הסיפור בצלילים. הסיפור מחולק לשני בתים, כשכל אחד מתחלק לשני חלקים (א' ו-ב'). לשני הבתים אותה מנגינה בשינויים קלים במקצב ובקצב, המאפשרים ביטוי לרגשות, ומתארים את הסיטואציה, כמו למשל: "ועלו אל השמים" או "יצאה השמש לפייסם" - הצלילים עולים, "הו בכי מר בכי" - האטה וירידה בצלילים. שינויים אלה משרתים את המתרחש בסיפור. חלק ב' של הבית השני הוא קצר יותר ומסתיים בקודה ('זנב' באיטלקית).

מהלך הפעילות

1. נספר את השיר באינטונציה המתאימה לילדים תוך המחשה תנועתית בשתי ידיים.
2. נבחין בשני חלקיו השונים של השיר.
3. נשוחח על תוכנו של כל אחד מהבתים.
4. נאדין לשיר ונלווה בתנועות ידיים את המנגינה.
5. נתחלק לזוגות. כל ילד יקבל רצועת גומי רחבה (הגומי יהיה מחובר משני צדיו), והוא ינוע במרחב האישי כמו ענן בשמים.
6. נתנועע בעזרת הגומי במרחב על-פי מילות השיר, תוך הקפדה על שינוי גודל, צורה ומיקום. נשים לב, שיש לפעול בתנועות מתואמות עם בן הזוג, על-פי תוכן השיר.
7. נתחלק לשתי קבוצות ונפעל עם שתי גומיות גדולות. כל קבוצה תטייל כשהיא אוזחת בגומייה, מותחת אותה ומרפה לסירוגין. במילים "והנה נפגשו השניים" תתחברנה שתי הקבוצות, תאחזנה בשתי הגומיות, ובמילות הסיום "עכשיו נזהרו שרק" - יתיישבו הילדים, יעזבו את הגומיות בזהירות, ויתבוננו בצורתן החדשה.
8. נתחלק בתפקידים ונצטרף בשירה.